

ਅਸੀਂ ਆਖਰੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਲੋਕ

ਡਾ. ਧਰਮਪਾਲ ਸਾਹਿਲ
ਜਲੰਧਰ

ਕਦੇ ਕਦੇ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਅਸੀਂ ਉਸ ਆਖਰੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਲੋਕ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਈ। ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਦਾਦਾ-ਦਾਦੀ, ਨਾਨਾ-ਨਾਨੀ, ਮਾਮਾ-ਮਾਮੀ, ਤਾਏ-ਤਾਈ, ਚਾਚੇ-ਚਾਚੀ ਤੇ ਭੂਆ-ਮਾਸੀਆਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪਿਆਰ ਮਿਲਿਆ। ਅਸੀਂ ਦਾਦਕੇ-ਨਾਨਕੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਕੱਟੀਆਂ ਅਤੇ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਤੋਂ ਰਾਜੇ-ਰਾਣੀਆਂ, ਭੂਤਾਂ-ਪ੍ਰੇਤਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣੀਆਂ। ਅਸੀਂ ਹਾਂ ਜਿਹੜੇ ਮਾਣੇ ਬਿੱਲੀ ਆਉਣ ਦੇ ਡਰੋਂ ਦੜ ਵੱਟ ਕੇ ਸੌਂ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਕੂਲ 'ਚ ਦਾਖਲੇ ਸਮੇਂ ਜਨਮ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਨਾਲ ਉਮਰ ਮਿੱਥ ਕੇ ਲਿਖਾ ਦਿੰਦੇ। ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਮਾਸਟਰ ਤੋਂ 'ਲਟ ਪਟ ਪੰਛੀ ਚਤਰ ਸੁਜਾਨ, ਸਭ ਦਾ ਦਾਤਾ ਸ਼੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ' ਦਾ ਬੀਜ ਮੰਤਰ ਯਾਦ ਕਰ ਕੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਸ਼੍ਰੀ ਗਣੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਅਸੀਂ ਪੁਰਾਣੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਤੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਬਸਤੇ ਵਿੱਚ ਕਿਤਾਬਾਂ ਰੱਖ ਕੇ ਹੱਥ 'ਚ ਫੱਟੀ ਅਤੇ ਬੈਠਣ ਲਈ ਖਾਲੀ ਬੋਰੀ ਲੈ ਕੇ ਸਕੂਲ ਜਾਂਦੇ। ਅਸੀਂ ਸਕੂਲ ਦੇ ਚਵੱਚੇ ਜਾਂ ਨੇੜਲੀ ਛਪੜੀ 'ਤੇ ਫੱਟੀਆਂ ਧੋਤੀਆਂ। ਪੀਲੀ ਤੇ ਚਿੱਟੀ ਗਾਚਣੀ ਨਾਲ ਫੱਟੀ ਲਿੱਪ ਕੇ ਹਵਾ 'ਚ ਘੁਮਾਉਂਦਿਆਂ ' ਸੂਰਜਾ-ਸੂਰਜਾ ਫੱਟੀ ਸੁਕਾ, ਸਾਡੀ ਕੋਠੀ ਦਾਣੇ ਪਾ' ਦੀ ਮੁਹਾਰਨੀ ਪੜ੍ਹੀ। ਅਸੀਂ ਮਿੱਟੀ, ਕੱਚ ਜਾਂ ਲੋਹੇ ਦੀ ਦਵਾਤ ਵਿੱਚ ਘਰੇ ਤਵੇ ਦੀ ਕਾਲਕ ਅਤੇ ਕਿੱਕਰ ਦੇ ਗੂੰਦ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਸਿਆਹੀ ਪਾ ਕੇ ਕਾਨੇ ਦੀਆਂ ਕਲਮਾਂ ਡੋਬ ਕੇ ਫੱਟੀਆਂ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ਖਤ ਇਬਾਰਤਾਂ ਲਿਖਦੇ। ਅਸੀਂ ਮਿੱਟੀ, ਰੇਤ ਜਾਂ ਚੁਲ੍ਹੇ ਦੀ ਸਵਾਹ 'ਤੇ ਉਂਗਲਾਂ ਨਾਲ 'ਉੜਾ-ਐੜਾ-ਈੜੀ' ਲਿਖਦੇ। ਸਲੇਟ 'ਤੇ ਹਿਸਾਬ ਦੇ ਸਵਾਲ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਸਿੱਖੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਧੇ, ਪੌਣੇ, ਡਿਊਢੇ, ਢਾਏ ਆਦਿ ਦੇ ਪਹਾੜੇ ਗਾ ਕੇ ਸਿਖਾਏ ਗਏ। ਅਸੀਂ ਛੁੱਟੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁੱਦ ਕੁੱਦ ਕੇ ਪਹਾੜੇ ਪੜ੍ਹਦੇ। ਗਾਚਣੀ ਤੇ ਸਲੇਟੀਆਂ ਖਾਣ ਦੀ ਆਦਤ ਕਰ ਕੇ ਘਰ ਦਿਆਂ ਤੋਂ ਮਾਰ ਵੀ ਖਾਧੀ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਸਾਥੀ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਹੱਥਲੀਆਂ ਫੱਟੀਆਂ ਹੀ ਸਾਡਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਥਿਆਰ ਬਣੀਆਂ। ਸਾਲ ਮੁਕਣ 'ਤੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੀ ਖਬਰ ਸੁਣਦਿਆਂ ਹੀ ਅਗਲੀ ਕਲਾਸ ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਦੌੜ-ਭੱਜ ਕਰਨੀ। ਅਸੀਂ ਗੁੱਲੀ-ਡੰਡਾ, ਪਿੱਠੂ, ਬੰਟੇ, ਲੁਕਣ ਮੀਟੀ, ਸਟਾਪੂ ਸਮੁੰਦਰ, ਕੋਟਲਾ ਛਪਾਕੀ ਅਤੇ ਭੰਡਾ ਭੰਡਾਰੀਆ ਖੇਡਾਂ ਖੇਡ ਕੇ ਮਨ-ਪਰਚਾਵਾ ਕੀਤਾ। ਅਸੀਂ ਵਿਦਾ ਹੁੰਦੀ ਡੋਲੀ ਤੋਂ ਵਾਰੀਆਂ ਪੰਜੀਆਂ-ਦਸੀਆਂ ਚੁੱਕੀਆਂ ਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਹੁੱਬ ਹੁੱਬ ਕੇ ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਦਿਖਾਈ। ਅਸੀਂ ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਘਰ ਦਾ ਦੁੱਧ, ਦਹੀਂ, ਮੱਖਣ ਅਤੇ ਘਿਓ ਰੱਜ ਰੱਜ ਕੇ ਖਾਧਾ। ਅਸੀਂ ਹੀ

ਆਪਣੇ ਬਾਪ ਨਾਲ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਣਕ, ਮੱਕੀ, ਕਮਾਦ ਤੇ ਕਪਾਹ ਵੱਢੀ, ਭਰੀਆਂ ਬੰਨ੍ਹੀਆਂ, ਖਲੀਆਂ ਲਾਈਆਂ ਤੇ ਵੇਲਣੇ ਚਲਾਏ, ਗੁੜ ਬਣਾਇਆ ਤੇ ਕਣਕ ਗਾਹੀ।

ਅਸੀਂ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਤਾਬਾਂ-ਕਾਪੀਆਂ 'ਚ ਲੁਕੇ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ-ਪੱਤਰਾਂ ਦਾ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਆਪਣਾ ਦੋਸਤ ਪਿਆਰਾ ਦੂਰ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਡਾਕੀਏ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਡੀਕ ਕੀਤੀ। ਸਹੀ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਆਪਣਾ ਖਤ ਸਹੀ-ਸਲਾਮਤ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਡਾਕੀਏ ਦੀ ਮੁੱਠੀ ਵੀ ਗਰਮ ਕੀਤੀ। ਲਾਲ ਰੰਗੇ ਲੈਟਰ ਬਾਕਸ ਵਿੱਚ ਚਿੱਠੀ ਪਾਉਂਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਜਵਾਬ ਦੀ ਉਡੀਕ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹਿਸਾਬ ਲਾਉਣ ਲਗਦੇ ਕਿ ਕਿੰਨੇ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਆਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਅਨਮੋਲ ਖਜਾਨੇ ਵਾਂਗ ਲੁਕੇ-ਲੁਕੇ ਕੇ ਰੱਖੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਵਾਬੀ ਖਤਾਂ ਨੂੰ ਵਾਰ ਵਾਰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਤੇ ਖਤ ਦਾ ਅੱਖਰ-ਅੱਖਰ ਚੇਤੇ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਕਬੀਲਦਾਰੀ 'ਚ ਪਏ ਤਾਂ ਮੁਹੱਬਤ ਦੀਆਂ ਅਸਥੀਆਂ ਵਾਂਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਤਾਂ ਨੂੰ ਵਗਦੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਤਾਰ ਆਉਂਦੇ ਅਤੇ ਰਹਿਬਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਲਿਖੀ ਤੇ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਗਾਈ ਗਜ਼ਲ, 'ਤੇਰੇ ਖੁਸ਼ਬੂ ਮੇਂ ਬਸੇ ਖਤ ਮੈਂ ਜਲਾਤਾ ਕੈਸੇ...' ਗੁਣਗੁਣਾਉਂਦੇ। ਅਸੀਂ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਰੇਡੀਓ ਦੀ ਉਰਦੂ ਸਰਵਿਸ 'ਤੇ ਸਵੇਰੇ 'ਸ਼ਮ-ਏ-ਫ਼ਰੋਜ਼' ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਦੇਰ ਰਾਤ ਤੱਕ 'ਤਾਮੀਲ-ਏ-ਇਰਸ਼ਾਦ' ਜਿਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਪਸੰਦੀਦਾ ਫਿਲਮੀ/ਗੈਰਫਿਲਮੀ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦੇ। ਅਮੀਨ ਸਿਆਨੀ ਦੀ ਪੁਰਕਸ਼ਿਸ਼ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਕਾ ਗੀਤਮਾਲਾ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਸੁਪਰਹਿੱਟ ਗੀਤ ਸੁਣਨ ਲਈ ਉਤਾਵਲੇ ਹੁੰਦੇ। ਚਿੱਤਰਹਾਰ ਜਾਂ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦਾ ਮੈਚ ਵੇਖਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਘਰ ਜਾਂਦੇ। ਅਸੀਂ ਛੱਤ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਐਂਟੀਨੇ ਹਿਲਾ ਹਿਲਾ, ਘੁਮਾ-ਘੁਮਾ ਕੇ ਟੀਵੀ ਸਕਰੀਨ 'ਤੇ ਹਿੱਲਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਤੇ ਗੁਆਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਠੀਕ ਕਰਦੇ। ਅਸੀਂ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਘਰ 'ਚ ਛੱਤ 'ਤੇ ਮੰਜੇ ਜੋੜ ਕੇ ਰੱਖੇ ਸਪੀਕਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਤਵਿਆਂ ਵਾਲੇ ਗੀਤ ਸੁਣਦੇ। ਅਸੀਂ ਭਾਫ਼ ਵਾਲੇ ਕਾਲੇ ਰੇਲਵੇ ਇੰਜਣ ਨੂੰ ਪਟੜੀ 'ਤੇ ਦੌੜਦਿਆਂ ਦੇਖਿਆ। ਅਸੀਂ ਬਿਰਹਾ ਦੇ ਸੁਲਤਾਨ ਸ਼ਿਵ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਸਰੂਰ 'ਚ ਮੰਚ 'ਤੇ 'ਕੀ ਪੁੱਛਦੇ ਹੋ ਹਾਲ ਫ਼ਕੀਰਾਂ ਦਾ, ਸਾਡਾ ਨਦੀਓਂ ਵਿੱਛੜੇ ਨੀਰਾਂ ਦਾ' ਹੇਕ ਲਾ ਕੇ ਗਾਉਂਦੇ ਦੇਖਿਆ।

ਅਸੀਂ ਹੀ ਉਹ ਲੋਕ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਮਾਂ-ਪਿਉ ਦੇ ਮੋਢਿਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਅਤੇ ਮੇਲਿਆਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆਂ ਤੇ ਰਾਮਲੀਲਾ ਦੇ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਣਮੁੱਕੀ ਭੀੜ 'ਚ ਰਾਵਣ, ਮੇਘਨਾਦ ਅਤੇ ਕੁਭਕਰਨ ਦੇ ਸੜਦੇ ਪੁਤਲੇ ਦੇਖੇ। ਅਸੀਂ ਰਾਤਾਂ ਨੂੰ ਖੁਲ੍ਹੇ ਵਿਹੜੇ ਜਾਂ ਛੱਤ 'ਤੇ ਮੱਛਰਦਾਨੀਆਂ ਲਾ ਕੇ ਸੌਂਦੇ ਰਹੇ। ਅਸੀਂ ਸਾਈਕਲ ਦੇ ਡੰਡੇ

'ਤੇ ਤੌਲੀਆ ਲਪੇਟ ਕੇ ਬਣਾਈ ਸੀਟ 'ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ 'ਹਵਾਈ ਸਫ਼ਰ ਕੀਤਾ'। ਅਸੀਂ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲੋਂ ਕੈਂਚੀ ਚਲਾ ਕੇ ਤੇ ਮਗਰੋਂ ਲੱਤ ਘੁਮਾ ਕੇ ਕਾਠੀ 'ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਸਾਈਕਲ ਚਲਾਉਣਾ ਸਿੱਖਿਆ। ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ-ਪਿੱਛੇ ਬਿਠਾ ਕੇ ਅਵਾਰਾਗਰਦੀ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਅਸੀਂ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਲਟ ਦੀ ਮਾਹਲ 'ਚੋਂ ਚੁੱਬੇ 'ਚ ਡਿਗਦੀ ਠੰਢੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਧਾਰ ਹੇਠ ਨਹਾਉਣ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਾਪੂ ਤੇ ਦਾਦੇ ਨੂੰ ਖੇਤਾਂ 'ਚ ਬੋਲਦਾਂ ਨਾਲ ਸਿਆੜ ਕੱਢਦਿਆਂ ਦੇਖਿਆ ਤੇ ਸੁਹਾਗੇ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਬਾਪੂ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬੈਠ ਕੇ ਸੁਹਾਗੇ 'ਤੇ ਝੂਟਿਆਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆਂ। ਅਸੀਂ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਰਸਾਤਾਂ ਦੀਆਂ ਝੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦਾਦੀ ਮਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਬਣੇ ਪੂੜਿਆਂ ਤੇ ਪਕੌੜਿਆਂ ਦਾ ਸਵਾਦ ਮਾਣਿਆਂ ਅਤੇ ਵਗਦੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਕਾਗਜ਼ ਦੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ। ਅਸੀਂ ਹੀ ਮੀਂਹ ਵਿੱਚ ਚੌਂਦੇ ਕੱਚੇ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਤੋਂ ਡਿਗਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਲੀਆਂ, ਗਲਾਸ ਅਤੇ ਬਾਲਟੀਆਂ ਰਖਦੇ ਸੀ ਅਤੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੀ ਡਿਉੜੀ ਕੋਲ ਬਣੇ ਚਵੱਚੇ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਵਾਧੂ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਚੁਲੀਆਂ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਸੁਟਦੇ ਸਾਂ।

ਅਸੀਂ ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਲਸ਼ਨ ਨੰਦਾ ਦੇ ਨਾਵਲ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵਰਜਿਤ ਪੁਸਤਕ ਵਾਂਗ ਸਿਲੇਬਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਹੇਠ ਲੁਕੇ ਲੁਕੇ ਕੇ ਪੜ੍ਹੇ ਅਤੇ ਆਪ ਵੀ ਕੱਚੇ-ਪੱਕੇ ਅਫਸਾਨੇ ਲਿਖਣ ਤੇ ਤੁਕਬੰਦੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਅਸੀਂ ਹੀ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਆਖਰੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਲੋਕ ਹੋਵਾਂਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲਾਂ ਬੱਧੀ ਉਡੀਕ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਤੇ ਖਾਨਦਾਨ ਦੀ ਇੱਜਤ ਖ਼ਾਤਿਰ ਆਪਣੇ ਅਰਮਾਨਾਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਹੀ ਗਲਾ ਘੁੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਜੀ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਹੀ ਉਸ ਆਖਰੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਕੁੱਝ ਬਚੇਖੁਚੇ ਲੋਕ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਕੁੱਝ ਦੇਖਿਆ, ਸੁਣਿਆ, ਪੜ੍ਹਿਆ, ਹੰਢਾਇਆ ਤੇ ਨਿਭਾਇਆ, ਜੋ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜੂਬਾ ਲੱਗੇਗਾ। (ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਵਿੱਚੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ)

ਵਾਹ ਵਾਹ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਆਪੇ ਗੁਰ ਚੇਲਾ

ਕਵਿਤਾ
ਸਿਆਣੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ

ਕੌਰ ਬਿੰਦ, ਨੀਦਰਲੈਂਡ

ਸਿਆਣੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਸੱਦੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ ਜਿਹੜੀਆਂ-

ਸਬਰ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖ ਲੈਂਦੀਆਂ ਨੇ,
ਜਬਰ ਜਰਨਾ ਸਿੱਖ ਲੈਂਦੀਆਂ ਨੇ।
ਹਰ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਹਾਮੀ ਭਰਦੀਆਂ ਨੇ,
ਨਾਂਹ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਡਰਦੀਆਂ ਨੇ।
ਉਧਾਰੇ ਸਾਹ ਲੈਂਦੀਆਂ ਨੇ,
ਮੁਖੌਟੇ ਪਾ ਲੈਂਦੀਆਂ ਨੇ।
ਘੁੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਲੁਕ ਕੇ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਨੇ,
ਸਭ ਅੱਗੇ ਝੁਕ ਕੇ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਨੇ।
ਬੱਸ ਘਰ ਵਸਾਉਣੇ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ,
ਭਾਵੇਂ ਸੱਚ 'ਤੇ ਪਰਦਾ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਨੇ।
ਸੁਪਨੇ ਮਾਰ ਲੈਂਦੀਆਂ ਨੇ,
ਨਾ ਖੁਦ ਦੀ ਸਾਰ ਲੈਂਦੀਆਂ ਨੇ।
ਅੰਦਰ ਵੜ ਵੜ ਰੋਂਦੀਆਂ ਨੇ,
ਝੂਠੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਂਦੀਆਂ ਨੇ।
ਜਜ਼ਬਾਤ ਦੱਬ ਲੈਂਦੀਆਂ ਨੇ,
ਅੱਕ ਵੀ ਚੱਬ ਲੈਂਦੀਆਂ ਨੇ।
ਅੰਦਰੋਂ ਅੰਦਰ ਮੁੱਕਦੀਆਂ ਨੇ,
ਆਵਾਜ਼ ਕਦੇ ਨਾ ਚੁੱਕਦੀਆਂ ਨੇ।

.....continued from page 23

served him well during both favourable and adverse times.

Like many others, he navigated through numerous changing situations, both professionally and socially; yet, adhering to a truthful path has kept him fearless, untroubled, and resilient throughout entire professional journey. Aside thirty years of his professional tenure at ONGC, he was also appointed as Chairman and Managing Director of National Instruments Ltd and Chairman and Managing Director of Cycle Corporation of India, both public sector undertakings based in Kolkata

ਮੇਰਾ ਪਿੰਡ

ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਤੰਬੜ)
ਲੁਧਿਆਣਾ

ਮੇਰੇ ਪਿੰਡ ਸੂਰਾਪੁਰ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ 'ਸੂਰਮੇ' ਆਖਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡ ਕੋਈ ਚਾਰ ਕੁ ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ। ਬਹੁਤਾ ਵੱਡਾ ਪਿੰਡ ਨਹੀਂ, ਕੋਈ 1600 ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਵਸੋਂ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਹੀ ਗਲੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਦੀ ਗਲੀ ਜਾਂ ਵੀਹੀ ਵਿੱਚ ਪਾਬਲਾ ਗੋਤ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਹਨ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਬੋਲਾ ਗੋਤੀ ਹਨ। ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਗਲੀ ਤੰਬੜ ਗੋਤੀਆਂ ਦੀ ਹੈ।

ਸੂਰਾਪੁਰ ਆਪਣੀ ਫਿੰਜ ਲਈ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ। ਫਿੰਜ ਉੱਨੀ ਹੀ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ ਜਿਤਨਾ ਕਿ ਪੁਰਾਣਾ ਪਿੰਡ ਹੈ। ਫਿੰਜ ਗੁੱਗੋਨਾਮੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਗੁੱਗਾ ਉਪਾਸ਼ਕਾਂ ਵਲੋਂ ਤੇ ਤੀਜੇ ਦਿਨ ਪਿੰਡ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਦੇਖ ਰੇਖ ਹੋਣ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰਾ ਪਿੰਡ ਪ੍ਰਾਹੁਣਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੁੱਗੇ ਪੀਰ ਦੇ ਉਪਾਸ਼ਕ ਆਪਣੇ ਜਥੇ ਨਾਲ ਗੁੱਗਾਨੋਮੀ ਤੋਂ ਨੌਕ੍ਰ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਮੰਡਲੀ ਨਾਲ ਘਰ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਗੁੱਗੇ ਪੀਰ ਦੀਆਂ ਭੇਟਾਂ ਦਾ ਗਾਇਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਜ ਕੇਵਲ ਡੌਰੂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੁੱਝ ਦਿਨ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਪਿੱਛੋਂ ਉਹ ਲਾਗਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਗੁੱਗੋਨਾਮੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਪਿੰਡ ਦੇ ਬਸੀਮੇ ਉੱਤੇ ਆ ਕੇ ਭੇਟਾਂ ਗਾਉਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਨਾਲ ਨਾਲ ਢੋਲ ਵੱਜਦਾ ਸੀ। ਚੇਲੇ ਨੂੰ ਪੌਣ ਆ ਜਾਂਦੀ ਤੇ ਉਹ ਖੇਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ। ਨੰਗਾ ਪਿੰਡਾ ਤੇ ਕੇਵਲ ਲੰਗੋਟ, ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲੋਹੇ ਦੀ ਛੜ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡੇ ਉੱਤੇ ਮਾਰਦਾ ਸੀ। ਕਈ ਵਾਰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਚੇਲੇ ਨੂੰ ਪੌਣ ਆ ਜਾਂਦੀ ਤੇ ਉਹ ਵੀ ਖੇਲਣ ਲਗ ਜਾਂਦਾ। ਬਸੀਮੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਸਫਰ ਇਵੇਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ। ਸੜਕ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਹੁੰਦੀ। ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਨਗਾਰ ਵਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ। ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਫਿਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੇਲਾ ਖੇਲਦਾ ਹੋਇਆ ਫਿੰਜ ਦੇ ਪਿੜ ਵਿੱਚ ਪੁੱਜਦਾ। ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਪਿੰਡ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਵਲੋਂ ਫਿੰਜ ਪੁਆਈ ਜਾਂਦੀ। ਉਦੋਂ ਪਟਕੇ ਦੀ ਕੁਸ਼ਤੀ ਦੇ ਜੇਤੂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜ ਰੁਪੈ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਪਰ ਪਹਿਲਵਾਨ ਦੂਰੋਂ ਦੂਰੋਂ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਹੁਣ ਮਾਹੌਲ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਹੁਤੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਜੇਤੂਆਂ ਨੂੰ 51000/ ਰੁਪਏ ਨਗਦ, ਸੋਨੇ ਦੇ ਕੜੇ ਅਤੇ ਮੁੰਦਰੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਫਿੰਜ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਬੱਡੀ ਕੱਪ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਗਾਉਣ ਦਾ ਅਖਾੜਾ ਵੀ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ ਗਏ ਪਰਿਵਾਰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਮੁਫਤ ਡਾਕਟਰੀ ਕੈਂਪ ਵੀ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲੰਗਰ ਵੀ ਚੱਲਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਤੋਂ ਸੱਠ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੀ ਗੁਰੂ ਘਰ ਸੀ, ਇੱਕੋ ਵੱਡਾ ਕਮਰਾ ਤੇ ਬਾਹਰ ਥੋੜਾ ਵਿਹੜਾ। ਸੰਗਰਾਂਦ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਦੀਵਾਨ ਸਜਦੇ

ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦਿਨ ਬਲਦ ਨਹੀਂ ਜੋੜੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਗ੍ਰੰਥੀ ਅਤੇ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵੀ ਮੁਫਤ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਪੈਸੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਔਰਤਾਂ ਤਾਂ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਲਈ ਥਾਲੀ ਵਿੱਚ ਦਾਣੇ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਧਾ ਸੀ ਅਤੇ ਰੱਬ ਦਾ ਡਰ ਭੈਅ ਸੀ। ਹੁਣ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਗੁਰੂ ਘਰ ਹਨ।

ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਪਗੜੀ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘਟ ਗਈ ਹੈ। ਉਦੋਂ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮੁੰਡਾ ਭੈੜੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਪੈ ਕੇ ਕੇਸ ਕਟਵਾ ਲੈਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਲਾਹਨਤਾਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਭੁੱਲ ਬਖਸ਼ਾ ਕੇ ਮੁੜ ਕੇਸ ਰੱਖ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਬਹੁਤੇ ਘਰ ਕੱਚੇ ਸਨ ਪਰ ਲੋਕੀਂ ਮਨ ਦੇ ਸੱਚੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਕੰਮ ਆਉਣਾ ਧਰਮ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੇ ਹੋਇਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਪਰ ਵਧੀਆ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਹੁਣ ਪੜ੍ਹਿਆਂ ਲਿਖਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤਾਂ ਚੌਥੀ ਹੈ ਪਰ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਭੀੜੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਸੋਚਣੀ ਮੋਕਲੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚਲੇ ਬਹੁਤੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਤਾਲੇ ਲਗ ਗਏ ਹਨ। ਕੁੱਝ ਟੱਬਰ ਪ੍ਰਦੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਵਸੇ ਹਨ ਤੇ ਕੁੱਝ ਨੇ ਫਿਰਨੀਆਂ 'ਤੇ ਕੋਠੀਆਂ ਬਣਾ ਲਈਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਭੀੜੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਕਾਰ ਤਾਂ ਦੂਰ, ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਵੀ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਲੰਘਦਾ।

ਹੁਣ ਇਸ ਪਿੰਡ ਨਾਲ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਜੁੜ ਗਈ ਹੈ। **ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ. ਅਜੈਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬੰਗਾ** ਇਸੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਹੈ। ਬੰਗਾ ਗੋਤ ਦੇ ਕੇਵਲ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਘਰ ਹੀ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਜੈਪਾਲ ਦੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਸੰਸਾਰ ਜੰਗ ਸਮੇਂ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਜਲੰਧਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਰਖ ਲਈ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਸਾਡਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉੱਝ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ, ਬੰਗਾ ਅਤੇ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ ਲਗਭੱਗ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਹਨ। ਬੰਗਾ ਤੋਂ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੜਕ ਤੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਕੁ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਪੈਂਦਾ ਸਾਡਾ ਪਿੰਡ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਆਖਰੀ ਪਿੰਡ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜੈਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਵੀ ਫੌਜੀ ਜਰਨੈਲ ਸਨ। ਇੰਜ ਇਸ ਖਾਨਦਾਨ ਨੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਨਾਮ ਰੌਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਿੰਡੋਂ ਬਾਹਰ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤੇ ਫੌਜੀ ਹੀ ਸਨ। ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਜੰਗ ਸਮੇਂ ਪਿੰਡੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਮੁੰਡੇ ਭਰਤੀ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਪਿੰਡ ਦੇ **ਗੁਰਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸੂਰਾਪੁਰੀ ਅਤੇ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸੂਰਾਪੁਰੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗਾਇਕ** ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੀ ਸਾਡੇ ਵਾਂਗ ਲਗਭੱਗ ਸਾਰਾ ਖਾਨਦਾਨ ਹੀ ਪਿੰਡ ਛੱਡ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਚਾਚਾ ਅਮਰੀਕਾ ਰਹਿੰਦਾ ਵਧੀਆ

ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਹਾਣੀਆਂ ਲਿਖਦਾ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਨਿਆਗਰਾ ਫਾਲ ਕੋਲ ਹਰ ਵਰ੍ਹੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮੇਲਾ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲਾ **ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੰਬੜ** ਵੀ ਇਸੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਘਰ ਤੇ ਸਾਡਾ ਘਰ ਨਾਲੋਨਾਲ ਸਨ। ਇੰਗਲੈਂਡ, ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ, ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਅਤੇ ਯੂਰੋਪ ਦੇ ਹੋਰ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸੂਰਾਪੁਰੀਆਂ ਨੇ ਵਧੀਆ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਲਏ ਹਨ। ਪਿੰਡੇ ਰਹਿੰਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਹਨ ਤੇ ਵਧੀਆ ਖੇਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਖੇਤੀ ਪੱਖੋਂ ਇਹ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਪਿੰਡ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਰਾਲੀ ਨੂੰ ਅੱਗ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਸਗੋਂ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਲਾਈ ਹੈ।

ਇਸ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲਾਗਲਾ ਪਿੰਡ ਭੌਰਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਕੂਲ ਹੀ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਦੇ **ਸਰਦਾਰ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ** ਇਸ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਐਮ.ਐਲ.ਏ ਰਹੇ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਉੱਤੇ ਬੈਠੇ ਸਵਰਗਵਾਸ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹਾਰੀ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ। ਇੱਥੋਂ ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ **ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਭੌਰਾ** ਸਨ। ਹੁਣ **ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਡਾ.ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ** ਇਸ ਪਿੰਡ ਦੇ ਹਨ। ਦੈਨਿਕ 'ਅਜੀਤ' ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਮੋਢੀ **ਡਾ. ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਹਮਦਰਦ** ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਪਿੰਡ ਵੀ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਪਿੰਡ ਦੇ ਅਸ਼ੋਕ ਭੌਰਾ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਥਾਂ ਬਣਾ ਲਈ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ। ਵਧੀਆ ਪੰਚਾਇਤ ਘਰ ਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਹੈ। ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਦੀ ਵੀ ਆਪਣੀ ਇਮਾਰਤ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ। ਸੂਰਾਪੁਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਕਸਿਤ ਤੇ ਨਮੂਨੇ ਦਾ ਪਿੰਡ ਬਣਨ 'ਤੇ ਮਾਣ ਹੈ। -ਲੇਖਕ ਦੀ ਪੁਸਤਕ, "ਕੋਈ ਨਾਉ ਨਾ ਜਾਣੈ ਮੇਰਾ"(ਆਪ ਬੀਤੀਆਂ) ਵਿੱਚੋਂ। ਫੋਨ-9417087328

• ਸੈਠੀ ਬਰਾਦਰੀ ਦੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਖੇਤੀ ਵਿਗਿਆਨੀ ਅਤੇ ਲੇਖਕ ਡਾ.ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਹੁਪੱਖੀ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ। ਆਪ ਦਾ ਜਨਮ 7 ਮਈ, 1942 ਨੂੰ ਐਸ.ਬੀ.ਐਸ.(ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ) ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਸੂਰਾਪੁਰ ਵਿੱਚ ਪਿਤਾ ਸ.ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜਗਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਮੱਧਵਰਗੀ ਕਿਸਾਨੀ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਆਪ ਨੇ ਦਸਵੀਂ ਤੱਕ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਪਿੰਡ ਮਾਹਲ ਗਹਿਲਾਂ ਦੇ ਪਬਲਿਕ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਬੀ.ਐਸ.ਸੀ ਐਗਰੀਕਲਚਰ, ਐਮ.ਐਸ.ਸੀ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਤੇ ਪੀ. ਐਚ.ਡੀ ਦੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਆਪ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਇਥੀਕਾ ਕੋਰਨਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਉੱਚਕੋਟੀ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸਦਕਾ ਆਪ ਇਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ

ਨਿਯੁਕਤ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਦੇ ਬਲਬੂਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸੰਚਾਰ ਕੇਂਦਰ ਜਿਹੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਅੰਤ ਡੀਨ ਖੇਤੀ ਕਾਲਜ ਦੇ ਮਾਣਮੱਤੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਏ। ਆਪ ਦੀ ਲਿਆਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਇਮਰੇਟਸ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਆਪ ਨੇ ਨੌਕਰੀ ਦੌਰਾਨ 52 ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਮੇਲਨਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਿਆ ਅਤੇ 47 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ। ਆਪ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਹਾਰਤ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦਿਆਂ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਝੋਨਾ ਖੋਜ ਕੇਂਦਰ ਫਿਲੀਪੀਨਜ਼, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਐਟਮੀ ਇਨਰਜੀ ਏਜੰਸੀ ਜਨੇਵਾ, ਯੂਰਪੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਇਰਾਕ ਸਰਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਆਪ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪ ਨੂੰ ਵੀਹ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਕਾਰੀ ਸਨਮਾਨ ਹਾਸਲ ਹੋਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ; - ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੌਮੀ ਪੁਰਸਕਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ, ਆਈ.ਈ.ਈ.ਐਸ.ਫੈਲੋਸ਼ਿਪ ਅਤੇ ਫੋਰਡ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਫੈਲੋਸ਼ਿਪ ਵਰਣਨਯੋਗ ਹਨ।

ਆਪ ਸਮਾਜਿਕ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਰਗਰਮ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਉਹ ਵੀਹ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਭਾ/ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਆਪ ਕੌਮੀ ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਕਲਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਪੰਜਾਬ ਬਾਲਗ ਸਿੱਖਿਆ ਸਭਾ, ਭਾਰਤੀ ਸੰਚਾਰ ਤਕਨੀਕੀ ਸਭਾ (ਪੰਜਾਬ ਇਕਾਈ), ਲੁਧਿਆਣਾ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਹੈਲਥ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਕਾਰਕੁਨ ਹਨ। ਆਪ ਨੇ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਧੀਨ ਆਪ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ 28 ਅਤੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ 12 ਪੁਸਤਕਾਂ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਈਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਪ ਨੇ 60 ਖੋਜ ਪੱਤਰ, ਅਖਬਾਰਾਂ ਲਈ 115 ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਲੇਖ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਲੇਖ ਲਿਖੇ ਹਨ। ਆਪ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਬਾਰੇ ਸੇਧ ਦੇਣ ਲਈ 7 ਆਡੀਓ ਅਤੇ 13 ਕੈਸਟਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ।

ਸੂਰਧਾਂਜਲੀ

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ 8450 ਸੈਡਲ ਰਿੱਜ ਡਰਾਈਡ NE ਕੈਲਗਰੀ ਦੇ ਵਾਸੀ ਸਰਦਾਰ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜਗੌਤ ਦੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ 2025 ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ ਹਨ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਖਸ਼ੇ।

ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਠੰਢਾ ਸ਼ਹਿਰ-ਯਾਕੂਤਕ

ਧਰਤੀ ਦੇ ਉਤਰੀ ਧਰੁਵ ਦੁਆਲੇ ਆਂਕੇ ਗਏ ਆਰਕਟਿਕ ਚੱਕਰ ਤੋਂ 450 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੱਖਣ ਵੱਲ, ਰੂਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਇਬੇਰੀਆ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਸ਼ਹਿਰ ਯਾਕੂਤਕ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਠੰਢਾ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ। ਇਹ ਜੰਮੀ ਹੋਈ ਬਰਫ 'ਤੇ ਵਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜੰਮੇ ਹੋਏ ਦਰਿਆ ਲੇਨਾ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ, ਇਹ ਸ਼ਹਿਰ ਸਖਾ ਸੂਬੇ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਔਸਤ ਦੈਨਿਕ ਤਾਪਮਾਨ -8 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਰਦੀਆਂ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ -20 ਡਿਗਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤਾਪਮਾਨ -64 ਡਿਗਰੀ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁਕਾ ਹੈ। ਕਰੀਬ 312 ਫੁੱਟ ਦੀ ਉਚਾਈ 'ਤੇ ਸਥਿਤ 122 ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਖੇਤਰਫਲ ਵਾਲੇ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਆਬਾਦੀ 3 ਲੱਖ 80 ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਲੱਗਭੱਗ ਹੈ।

ਪੁਰਾਤਨ ਖੁਦਾਈ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਥੇ 25000-10000 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਯਾਕੂਤ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪੈਰ ਧਰਿਆ ਅਤੇ 13ਵੀਂ-16ਵੀਂ ਸਦੀ ਤੱਕ ਇਸ ਦੀ ਵਸੋਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਗਈ। ਵਰਤਮਾਨ ਸ਼ਕਲ ਵਾਲਾ ਸ਼ਹਿਰ 1632 ਵਿੱਚ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਅਤੇ 1708 ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਨਾਮ ਯਾਕੂਤਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਤੋਂ 1000 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਮੀਂਹ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ਕ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ 59% ਲੋਕ ਯਾਕੂਤ, 26.4% ਲੋਕ ਰੂਸੀ ਅਤੇ ਕੁੱਝ ਚੀਨੀ ਵੀ ਹਨ। ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਆਰਥੋਡੈਕਸ ਕ੍ਰਿਸਚਿਅਨ ਧਰਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਕਾਫੀ ਗਿਣਤੀ ਨਾਸਤਿਕ ਵੀ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਸਰਗਰਮ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਨਾਟਕ, ਗੀਤ-ਸੰਗੀਤ, ਨਾਚ ਅਤੇ ਖੇਡ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਘੋੜ ਦੌੜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇੰਨਡੋਰ ਖੇਡਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਸਖਾਵੁੱਡ ਨਾਮ ਦੀ ਫਿਲਮ ਇੰਡਸਟਰੀ ਵੀ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਅਤੇ ਥੀਏਟਰ ਇੱਥੇ ਸਥਾਪਿਤ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਦੇ ਲੇਨਾ ਪਿਲਰਜ਼ ਨੇਚਰ ਪਾਰਕ, ਪਰਮਾਫਰੋਸਟ ਕਿੰਗਡਮ ਟੂਰਿਸਟ ਕੰਮਪਲੈਕਸ ਟੂਰਿਸਟਾਂ ਲਈ ਦੇਖਣਯੋਗ ਸਥਾਨ ਹਨ। ਲੇਨਾ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਗਰਮੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਚਲਦੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤੀਆਂ ਅਤੇ ਫੈਰੀਆਂ ਵੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਹਨ।

ਕੋਲੇ, ਸੋਨੇ ਅਤੇ ਹੀਰੇ-ਜਵਾਹਰਾਤਾਂ ਦੀਆਂ ਖਾਣਾ ਤੋਂ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਾਧਨ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਅਤੇ ਐਕਪੋਰਟ ਲਈ ਇੱਥੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਥੇ ਮੀਟ ਅਤੇ ਡੇਅਰੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚ ਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਖਰਚ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਰੂਸੀ ਅਕੈਡਮੀ ਆਫ ਸਾਇੰਸ ਦੀ ਬਰਾਂਚ, ਕਾਸਮਿਕ ਕਿਰਨਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਲਈ ਇੱਕ ਰੇਐਕਟਰ ਅਤੇ ਯੂਨੈਸਕੋ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਕਈ ਸਕੂਲ ਸਥਾਪਿਤ ਹਨ। ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਰੂਸ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਲਈ ਯਾਕੂਤ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਯਾਕੂਤੀਆਂ ਏਅਰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਜਹਾਜ਼ ਘਰੇਲੂ ਉਡਾਨਾਂ 'ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਰੇਲਵੇ ਲਿੰਕ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਰੂਸ ਦੇ ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਰਦੀਆਂ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੜਕੀ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ ਜੰਮੀ ਹੋਈ ਬਰਫ 'ਤੇ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਲੇਨਾ ਦਰਿਆ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਪੁਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਇਸ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ। ਗੱਲ ਕੀ, ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੇ ਅਤਿ ਦੀ ਸਰਦੀ ਵਿੱਚ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕਾਂ ਨਾਲ ਜਿਉਣਾ ਸਿੱਖ ਲਿਆ ਹੈ।

ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਗਰਮ ਸਥਾਨ - ਲਟ ਮਾਰੂਥਲ

ਇਰਾਨ ਦੇ ਸੂਬਿਆਂ-ਕਰਮਨ ਅਤੇ ਸਿਸਤਾਂ-ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਲਟ ਮਾਰੂਥਲ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਗਰਮ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਧਰਾਤਲ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਆਮ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ 70.7 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਤੱਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸੰਨ 2019 ਵਿੱਚ ਇੱਥੇ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ 80.83 ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਧਰਤੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਾਪਮਾਨ ਹੈ। 51800 ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਵਿੱਚ ਫੈਲੇ ਇਸ ਮਾਰੂਥਲ ਦੀ ਸਾਰੀ ਧਰਾਤਲ 'ਤੇ ਲੂਣ ਦੀਆਂ ਤਹਿਮਾਂ ਅਤੇ ਰੇਤ ਦੇ ਟਿੱਬੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਅਧਿਐਨ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਦੀ ਧਰਾਤਲ ਦਾ ਅੱਧੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਿੱਸਾ ਜਵਾਲਾਮੁਖੀ ਚਟਾਨਾਂ ਨਾਲ ਢਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਥੇ ਭਾਫ ਉੜਦੀ ਦੇਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਮਾਨਸੂਨ ਦੇ ਸਿੱਲ੍ਹੇ ਮੌਸਮ ਦੌਰਾਨ ਇੱਥੇ ਕਰਮਨ ਪਹਾੜਾਂ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਹੋਠਾਂ ਵਗਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਜਲਦੀ ਹੀ ਸੁੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਕ ਚਟਾਨਾਂ, ਰੇਤਾ ਅਤੇ ਲੂਣ ਪਿਆ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੂਣ ਦੀਆਂ ਤਹਿਮਾਂ ਨਾਲ ਢਕਿਆ ਇਸ ਮਾਰੂਥਲ ਦਾ ਪੂਰਬੀ ਭਾਗ ਨੀਵਾਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਗ ਹਨੇਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਉੱਚੇ-ਨੀਵੇਂ ਟਿੱਬਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਧਰਤੀ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਨਿੱਘਰੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਖੱਡਾਂ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਮਾਰੂਥਲ ਦਾ ਦੱਖਣੀ-ਪੂਰਬੀ ਭਾਗ ਰੇਤ ਦੇ ਉੱਚੇ ਉੱਚੇ ਟਿੱਬਿਆਂ ਵਾਲਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਧਰਾਤਲ ਹੈ।

ਖੁਦਾਈ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ 2500 ਬੀ.ਸੀ. ਦੇ ਕਰੀਬ ਇੱਥੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸੱਭਿਅਤਾ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਸ਼ਹਿਰ ਸ਼ਾਹਦਾਦ ਇਸ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਕਿਨਾਰੇ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਪਾਸੇ ਹੁਣ ਸੁੱਕ ਗਏ ਦਰਿਆ ਹੈਲਮੰਡ ਕਿਨਾਰੇ ਪੁਰਾਤਨ ਸ਼ਹਿਰ ਸ਼ਹਰ-ਏ ਸੁਖਤੇਹ ਜਾਂ ਸੜਿਆ ਸ਼ਹਿਰ ਸਥਿਤ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਆਬਾਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦਾ ਸਜੀਹਾ - ਤਰਸੇਮ ਸੈਣੀ

ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ
ਸੈਣੀ ਭਵਨ ਰੂਪਨਗਰ

ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਨਿਜੀ ਲਾਭਾਂ ਲਈ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਗਰਜ਼ ਲਈ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮਗਰ ਮਗਰ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਵਾ ਕੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਸਵਾਰਥ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਤਰਸੇਮ ਸੈਣੀ ਅਜਿਹੀ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਰਾਜਸੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਨੇਤਾਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਵਰਤਿਆ। ਆਪ ਸੈਣੀ ਭਵਨ ਰੂਪਨਗਰ ਦੇ ਟਰੱਸਟੀ ਹਨ।

ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸੈਣੀ ਬਰਾਦਰੀ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਹੱਕੀ ਮੰਗਾਂ ਪ੍ਰਤਿ ਹਰ ਵਕਤ ਸਰਗਰਮ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਲ 2015-16 ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸੈਣੀ ਬਰਾਦਰੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤਾਤ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਔਖੇ ਸੌਖੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾ ਤਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਗਰੀਬੀ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਚੰਗੀ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਗਵਾ ਸਕਦੇ ਜਦੋਂਕਿ ਉੱਨੀ ਹੀ ਵਿੱਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਪਛੜੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਕਰ ਕੇ ਵਧੀਆ ਨੌਕਰੀਆਂ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਸੈਣੀ ਬਰਾਦਰੀ ਨੂੰ ਪਛੜੀਆਂ ਸ੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਕਠਿਨ ਕਾਰਜ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆ। ਇਸ ਕਾਰਜ ਲਈ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਨੇੜਤਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਤਰਸੇਮ ਸੈਣੀ ਨੇ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੈਣੀ ਭਵਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਵਾਈ। ਸਭ ਨੂੰ ਬੜੀ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਠਰੁਮੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਸੁਣੀ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਇਆ। ਸ੍ਰੀ ਸੈਣੀ ਜੀ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਵਾਕਫ਼ੀਅਤ ਸਦਕਾ ਇਸ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਂਦੀ ਅਤੇ 12 ਸਤੰਬਰ, 2016 ਨੂੰ ਸੈਣੀ ਬਰਾਦਰੀ ਨੂੰ ਪਛੜੀਆਂ ਸ੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਬਰਾਦਰੀ ਦੇ ਕੁੱਝ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਰੜੀ ਆਲੋਚਨਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਪਰ ਇਸ ਨੇਕ ਕੰਮ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਭਰਪੂਰ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ। ਹੁਣ ਸਾਰੇ ਸੈਣੀ ਬਰਾਦਰੀ ਦੇ ਲੋਕ ਸਮੇਤ ਆਲੋਚਕਾਂ ਦੇ ਇਸ ਸਹੂਲਤ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਤਰਸੇਮ ਸੈਣੀ ਜੀ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਨੇਤਾਤਾ ਕਾਰਨ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਿਆ।

ਰੂਪਨਗਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਪਿੰਡ ਸ਼ਾਮਪੁਰਾ ਦੇ ਮੱਧਵਰਗੀ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ

ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਿੱਦਿਆ ਵੰਤੀ ਦੇ ਘਰ 1962 ਵਿੱਚ ਜਨਮੇ ਸ਼੍ਰੀ ਤਰਸੇਮ ਸੈਣੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਕੂਲੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਸੰਗਰੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਰਾਏ ਧਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਿੱਥੇ ਆਪ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨਹਿਰੀ ਪਟਵਾਰੀ ਸਨ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਆਪ ਨੇ 1979 ਵਿੱਚ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ.ਕਾਲਜ ਤੋਂ ਡਰਾਫਟਮੈਨ ਇੰਨ ਸਿਵਲ ਦਾ ਕੋਰਸ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਨਵੀਆਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਕਾਲੋਨੀਆਂ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਲੋਨਾਈਜ਼ਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਧਾਂਕ ਜੰਮ ਗਈ। ਕੁੱਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਆ ਗਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਈਸ ਸ਼ੈਲਰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਪੈਰ ਰੱਖਿਆ। ਆਪ ਨੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 1991 ਵਿੱਚ ਪਟਿਆਲਾ ਰਾਈਸ ਮਿੱਲਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ 1993-94 ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਆਪ ਨੇ ਐਚ.ਐਸ.ਰਾਈਸ

ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਮਿਲਜ਼ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਲਈ। ਆਪ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਦਿਆਨਤਦਾਰੀ ਸਦਕਾ ਆਪ ਨੂੰ 1998 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਰਾਈਸ ਮਿੱਲਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆੜੂਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੱਲੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨੇੜਲਾ ਸਬੰਧ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਗਿਆ।

ਸ੍ਰੀ ਤਰਸੇਮ ਸੈਣੀ ਨੇ ਮਿੱਲਰਜ਼ ਦੀਆਂ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਫਸਰਾਂ ਨਾਲ ਆਢਾ ਲਾਇਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸ਼ੈਲਰ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਸਬਕ ਲੈਂਦਿਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਮਨਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਆਪ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਗੂ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਣ ਲੱਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਸੰਨ 2005 ਵਿੱਚ ਆਪ ਨੂੰ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਰਾਈਸ ਮਿੱਲਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਆਪ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ 'ਸੈਣੀ ਫਿਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ' ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 39 'ਤੇ.....

ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਬੇਰੁਖੀ

ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ
ਰੂਪਨਗਰ

ਹਰ ਮੁਲਕ ਦਾ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਥਾਪਿਤ ਸਾਸ਼ਨ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਕਾਜ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਤੋਂ ਟੈਕਸਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮਿਲੀ ਧਨ ਰਾਸ਼ੀ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਬਖੂਬੀ ਚਲਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਮਲਾ ਫੈਲਾ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕੰਮਾਂ 'ਤੇ ਤੈਨਾਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਪਰਜਾ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਤੈਅ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਮਿੱਥੇ ਟੀਚੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਯਤਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਫਿਰ ਵੀ ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ਕੁੱਝ ਕਮੀਆਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਜਾਂ ਮਾਨਵੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪਹਿਰੇਦਾਰੀ ਲਈ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਨਾਗਰਿਕ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਸਵੈ-ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਵਲੰਟੀਅਰਾਂ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਕਾਰਗਰ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਗੈਰਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਹੀ ਹਿੱਸਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਮਹੂਰੀ ਨਜ਼ਾਮ ਵਾਲੇ ਹਰ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੈਰਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਖਾਸ ਥਾਂ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਬਹੁਤੀ ਵਾਰ ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਕੁੱਝ ਕੰਮ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਖੂਬੀ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਉੱਥੇ ਗੈਰਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਸਵੈਸੇਵੀ ਵਰਕਰ ਜਾਂ ਗਰੁੱਪ ਕਾਰਗਰ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਹੀ ਕਾਰਣ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਜਿਹੇ ਵਿਕਸਿਤ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਗਭਗ ਪੰਦਰਾਂ ਲੱਖ ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਰੂਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਦੇ ਕਰੀਬ ਘੋਸ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਵੈ-ਸੇਵੀ ਟੀਮਾਂ ਜਾਂ ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੀਹ ਲੱਖ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੈ।

ਗੈਰਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਰਾਜੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਸੱਤਾਆਸੀਨ ਸਾਸ਼ਕ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਰਦੀ ਸਗੋਂ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਨਜ਼ਾਮ ਤਾਂ ਸਭ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਮਿਲ ਜੁਲ ਕੇ ਹੋਇਆ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਲੋਕਰਾਜੀ ਨਜ਼ਾਮ ਸਭ ਵਾਸਤੇ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਚਲਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਢਾਂਚਾ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ

ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਆਮ ਸ਼ਹਿਰੀ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੰਮ ਕਾਜ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਵਟਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਵੀ ਮਾੜਾ ਨਹੀਂ। ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਸਾਰੀ ਤਾਕਤ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸਗੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੀ ਹੋਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਸੁਚਾਰੂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੱਤਾਆਸੀਨ ਆਗੂ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਨਾਕਾਮ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜਮਹੂਰੀ ਮੁਲਕ ਦੇ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਦਿਹਾਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਸਵਰਾਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਸਭ ਕੁੱਝ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੱਲਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਗੈਰਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਲੋਕਰਾਜੀ ਨਜ਼ਾਮ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਭਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਗੈਰਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੇ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਡੇ ਕਾਰਨ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਸ਼ੀਂ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਜਿਕਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹਵਾਂਗੇ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਇਮ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਵਿਧੀ ਵਿਧਾਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵੇਰਾਂ ਦੇਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਵੈ-ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰ ਕੇ ਸਹਿਜਤਾ ਨਾਲ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਅਤੇ ਆਫਤ ਸੰਭਾਲ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਗੈਰਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਲਈ ਗੈਰਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਸਰਕਾਰੀ ਤੰਤਰ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਧੀਆ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਸ਼ਨ ਪ੍ਰਸਾਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਹੁਪੱਖੀ ਮਸਲੇ ਦਰਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਸ਼ਕ ਵਧੇਰ ਕਰਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਮਸਲਿਆਂ ਵੱਲ ਕੇਂਦਰਿਤ ਅਤੇ ਸੇਧਿਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਛੋਟੇ ਮੋਟੇ ਪਰੰਤੂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਰਜੀਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਪਕੜ ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਬਖੂਬੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇੱਕ ਹੋਰ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਸਵੈ-ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਕਿਸੇ ਮਸਲੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵੱਲ ਸਰਕਾਰੀ ਅਮਲੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਰੱਥਿਤ, ਪ੍ਰਤੀਬਧਤ ਅਤੇ ਦਿਆਨਤਦਾਰ ਵੇਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਤੰਤਰ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਨਸ਼ਾ ਖਾਨਾਪੂਰਤੀ ਕਿਰਦਾਰ ਵਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਗੈਰਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਸਾਫ ਸੁਥਰੀ ਛਵੀ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਕਿਸੀ ਨਿੱਜੀ ਆਰਥਿਕ ਜਾਂ ਸਿਆਸੀ ਮੁਫਾਦਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਣ ।

ਗੈਰਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਵਧੀਆ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸੱਤਾ ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਮੋਹਰੀ ਆਗੂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਠ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਘੋਸ ਵਧੇਰੇ ਕਰਕੇ ਵਡੇਰੀ ਉਮਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਲੰਮਾ ਅਨੁਭਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਪਰੰਤੂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਘੋਸ ਦੇ ਵੱਡਮੁੱਲੇ ਸੁਝਾਵਾਂ 'ਤੇ ਉੱਕਾ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਹੀਂ ਵਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਸਗੋਂ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦੀ ਦੀ ਟੋਕਰੀ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਕੇ ਜੁਆਬ ਤੱਕ ਦੇਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੀਆਂ। ਸ਼ਾਇਦ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀ, ਗੈਰਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਸ਼ਰੀਕ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਜ਼ਨਦਾਰ ਸੁਝਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨਾ ਅਪਣੀ ਤੌਹੀਨ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਬਹੁਤ ਮਿਸਾਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਇੱਥੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਦੀਆਂ ਕੇਵਲ ਦੋ ਮਿਸਾਲਾਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ।

ਮੇਰੀ ਜਾਣੀ ਇੱਕ ਗੈਰਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਬੇਨਤੀ ਪੱਤਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਪੱਧਰ ਵਿੱਚ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਵੱਧ ਰਹੇ ਨਿਘਾਰ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਹਿੱਤ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨਾਂ ਦੇ ਬਰਸਾਤੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਰੀਚਾਰਜਿੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਤਕਨੀਕੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਰੰਤੂ ਅਫਸੋਸ ਨਾਲ ਲਿਖਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੋਈ ਜੁਆਬ ਤੱਕ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ। ਦੂਜੀ ਮਿਸਾਲ ਗੈਰਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪ੍ਰਾਂਤਿਕ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀਆਂ ਲਿਖਣ ਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੀ ਮਿਲਾਵਟਖੋਰੀ ਅਤੇ ਦੂਸ਼ਿਤ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਰੋਕ ਥਾਮ ਲਈ food testing Labs ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਸੁਧਾਰਨ ਅਤੇ ਆਮ ਸ਼ਹਿਰੀ ਦੀ ਸੌਖੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੋਬਾਇਲ ਫੂਡ ਟੈਸਟਿੰਗ ਵੈਨਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਵਾਰ ਵਾਰ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪਰੰਤੂ ਬਹੁਤ ਨਮੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਲਿਖਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੰਨਾ ਤੇ ਜੂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਸਰਕ ਰਹੀ । ਹਾਂ, ਪ੍ਰਾਂਤਵਾਸੀ ਦੂਸ਼ਿਤ ਖਾਣਾ-ਪੀਣਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਬਿਮਾਰ ਹੋਣ ਤੇ ਬਾਅਦ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਰੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਜ਼ਰੂਰ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ ।

ਅਸੀਂ ਸਰਕਾਰ ਅੱਗੇ ਸਨਿਮਰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਆਉਂਦੇ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਢੁਕਵਾਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੀਤਾ

ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਲੈਬਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ, ਅਮਲੇ ਅਤੇ ਵੈਨਾਂ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਖਾਧ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਵੱਲ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਹਿਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹਾਂਗੇ ਕਿ ਉਹ ਗੈਰਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਰਾਜੀ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਣ ।

ਫੋਨ-9417189547

ਅਪੀਲ

- ਸੈਣੀ ਭਵਨ ਰੂਪਨਗਰ ਦੀ ਬਣਤਰ, ਕਾਰਜਵਿਧੀ ਅਤੇ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਤਿਮਾਹੀ ਮੈਗਜ਼ੀਨ, ਸੈਣੀ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਕੇ ਇਸ ਦੇ ਪਾਠਕ ਬਣੋ ।
- ਇਸ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਸੈਣੀ ਬਰਾਦਰੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਇਸ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਲੋੜਾਂ, ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਧ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਹਿਤਿਕ ਰਚਨਾਵਾਂ, ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹੁਣਯੋਗ ਧੀਆਂ-ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਮੈਟਰੀਮੋਨੀਅਲਜ਼ ਭੇਜੋ ।
- ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸਿਲਾਈ-ਕਢਾਈ ਸੈਂਟਰ, ਬਿਊਟੀਟਿਸ਼ੀਅਨ ਆਰਟ ਸੈਂਟਰ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸੈਂਟਰ ਤੋਂ ਕਿੱਤਾ ਸਿਖਲਾਈ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਓ ।
- ਸੈਣੀ ਭਵਨ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਆਜੀਵਨ ਮੈਂਬਰ ਬਣੋ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸਮਾਜਸੇਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੋ ।
- ਇਸ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਮਦਦ ਲਈ ਕਾਕਾ ਰਾਮ ਸੈਣੀ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਬੈਂਕ ਅਕਾਊਂਟ ਨੰ.833562779, IFSCCode IDIB 000R027 Indian Bank Rupnagar ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਓ ।
- ਗਰੀਬ ਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੈਣੀ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ ਨੰ.497139854, IFSC Code IDIB 000R027 Indian bank ਰੂਪਨਗਰ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਓ ।
- ਸੈਣੀ ਭਵਨ ਬਾਰੇ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਲੈਣ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ www.sainibhavan.org ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ ।

ਸੈਣੀ ਭਵਨ ਰੂਪਨਗਰ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ (ਜਨਵਰੀ- ਮਾਰਚ 2026)- ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੀ ਜੁਥਾਨੀ

ਡਾ. ਪੁਨੀਤ ਸੈਣੀ, ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ, ਸੈਣੀ ਭਵਨ ਰੂਪਨਗਰ ਵਿਖੇ ਮੈਗਜ਼ੀਨ 'ਸੈਣੀ ਸੰਸਾਰ' ਦਾ 59ਵਾਂ ਅੰਕ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

ਡਾ. ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ, ਸਰਜੀਕਲ ਮਾਹਰ ਸੈਣੀ ਭਵਨ ਰੂਪਨਗਰ ਵਿਖੇ 25ਵੇਂ ਖੂਨਦਾਨ ਕੈਂਪ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

ਬਲੱਡ ਬੈਂਕ ਰਿਸੋਰਸ ਸੈਂਟਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵੱਲੋਂ ਸੈਣੀ ਭਵਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਸਟਾਰ ਬਲੱਡ ਡੋਨਰ ਵਜੋਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੀਸ਼ ਤਿਵਾੜੀ, ਐਮ.ਪੀ.

ਸੈਣੀ ਭਵਨ ਵਿਖੇ ਲੋਹੜੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆਰਥਣਾਂ

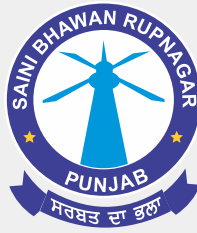
Estd. 1971

ਮੈਣੀ ਸੰਸਾਰ *Saini Sansar*

P U B L I S H E R S

KAKA RAM SAINI CHARITABLE TRUST (REGD.)
SAINI BHAWAN, ROPAR (RUPNAGAR) (Pb.) INDIA 140001

ਮੁੱਲ : 30 ਰੁਪਏ

Estd. 1971

ਮੈਟਰੀ ਸੰਸਾਰ *Saini Sansar*

Matrimonials

P U B L I S H E R S

KAKA RAM SAINI CHARITABLE TRUST (REGD.)
SAINI BHAWAN, ROPAR (RUPNAGAR) (Pb.) INDIA 140001

ਮੁੱਲ : 30 ਰੁਪਏ

Matrimonials

Compiled by :
Surinder Singh
I/c Matrimonials
99880-06822

ਵਿਆਹੁਣਯੋਗ ਸੈਣੀ ਲੜਕੀਆਂ ਅਤੇ ਲੜਕਿਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ

GIRLS

1. Saini Sikh Girl (Short Time Divorcee)

D.O.B. :- 09-04-1994 Height : 5'5"

Complexion : Fair

Education : B.Com, MBA

Profession :

Gotra : Pabla/Girn

Contact : S. Dilbag Singh, B-64 NDMC
Society block H-3, Vikaspuri
N.Delhi-18

Ph. : 8802066323

2. Saini Hindu Girl (Divorced) (Manglik)

D.O.B. : 15-01-91 Height : 5'4"

Complexion : Fair

Education : Com.Science Eng. (P.g.Diploma in
project manegment in Canada)

Profession : Canada

Gotra : Pabla/Badwal

Father Name : Late S. Gurmeet Singh Pabla,
Canadian Citizen

Choice : Manglik Saini Boy

Ph. : 9888865301, 9198147504

3. Saini Sikh Girl D.O.B. :- July-1999

Height : 5'5" Complexion : Fair

Education : B.Com. LLB

Profession : Prectice Law For One year
Currently Pursuing NTT

Gotra : Hadda/Thind

Contact : S. Charanjit Singh, Chandigarh

Ph. : 97804-09804

4. Saini Sikh Girl D.O.B. :- 18-02-1999

Height : 5'8" Complexion : Fair

Education : B.Com, MBA, PG Diploma from
Canada

Profession : Supervisor in Restaurant

Gotra : Dhamrait/Nanuae

Contact : S. Harinder Singh, #274 Wester
Home, Jandpur Road, Kharar

Choice : Canada PR or Work permit

Ph. : 9779805832, 9815628902

5. Saini Sikh Girl D.O.B. :- 25-05-2000

Height : 5'5" Complexion : Fair

Education : M.Com

Profession : Accounts Executive at NF Service
on line(Ropar)

Income : 2.50 Lakh (Yearly)

Gotra : Gidhe/Badwal

Contact : S. Balwinder Singh, #308 Gobind
Vally Ropar

Choice : Ropar or Canada

Ph. : 98789-55028

6. Saini Hindu Girl D.O.B. :- 11-04-1995

Height : 5'4" Complexion : Fair

Education : Btech

Profession : IT JOB

Income : 27 Lac Annual

Gotra : Chhilney/ Bole

Contact : Sh. Rajesh Saini, #1298, Near
Jain Mandir Ropar

Choice : Cleanshave , Vegetarian,

Working IT Sector Gurugram

Ph. : 9888865039, 9814113959

7. Saini Girl D.O.B. : 17-03-1999

Height : 5'2" Complexion : Fair

Education : B.Com MBA(Finace) CMA(
final Pursing till)

Gotra : Bola/Dulku

Contact : Sh. Bikram Saini, Gobind Valley
Ropar

Ph. : 9463378348

8. Saini Sikh Girl D.O.B. : 03-02-1993

Height : 5'1" Complexion : Fair

Education : BTech in Computer Science

Profession : Technical Architect in IT
Company

Income : 20+ Lakh Annual

Gotra : Jandoria/Pangliya

Choice : Well Settled, Stable Job,
Preferred Chd., Mohali, Patiala
and other city also

Ph. : 94174-70749

9. Saini Sikh Girl D.O.B. :- 12-08-1999

Height : 5'5" Complexion : Fair

Education : Master's in Business, CFIA
(Hydrabad) Administration in
Finance from Hydrabad Univ.

Profession : Data Associate at Black Rock
Lives in Gurgaon

Gotra : Dulkoo, Kapoor

Contact : S.Baljit Singh, Yamuna Nagar
Haryana. Ph. : 9996469687

10. Saini Sikh Girl D.O.B. : 09.11.1993

Height : 5'-7" Complexion: Fair

Education : B.Tech(CSE) & M.S. CSE(USA)

Profession : Software Engineer(USA)

Gotra : Nanuan /Gidde

Choice : Well qualified USA/Canada PR, Veg
 Contact : Satwinder Singh, Flat No. A 604,
 Palm Village, Sec. 126, Mohali
 Ph. : 81460-22355
 11. Saini Sikh Girl (Vegetarian Family)
 D.O.B. :- 13-04-1997 Height : 5'5"
 Complexion : Wheatish
 Education : B.Pharmacy
 Profession : Employed as Pharmacy Officer in
 Aam Aadmi Clinic, (Empanalment
 Basis)
 Gotra : Pantalia/Girn
 Contact : S. Jasmer Singh, Mohali
 Choice : Tricity Based Family, Govt. Job
 Ph. : 9780452286

BOYS

1. Saini Sikh Boy D.O.B. :- 7-01-1996
 Height : 5'11" Complexion : Fair
 Education : B.Tech, Mechanical
 Profession: Project Manager On work Permit
 Brampton in Canada
 Gotra : Pabla/Banwait
 Contact : S. Surjit Singh, Sahibzada Fateh
 Singh Nagar, Kurali (Mohali)
 Choice : PR in Canada (Upper Caste no Bar)
 Ph. : 94631-64319, 88724-50485

2. Saini Sikh Boy D.O.B. :- 19-03-1994
 Height : 5'10" Complexion : Fair
 Education : BA, Diploma in Computer
 Profession : Self Computer Center (Mianpur)
 Gotra : Dulku/Pangliya
 Contact : S. Surinderpal Singh, V-Dekwala
 P.O. (Mianpur) Distt. Ropar
 Ph. : 7986366556

3. Saini Sikh Boy D.O.B. :- 22-10-1993
 Height : 5'9" Complexion : Fair
 Education : B.Tech, Computer Science
 Engineering from I.I.T Ropar
 Profession: Work from home
 Income : 14-16 Lakh /PA
 Gotra : Masuta/Kaberwal
 Contact : S. Kulvir Singh, #236, Gobind
 Valley Rupnagar
 Choice : Well Educated, height-5'4"to 5",
 Family oriented, Job doing
 (Upper caste no Bar)
 Ph. : 9646196222, 9417412020

4. Saini Sikh Boy D.O.B. :- 02-10-1997
 Height : 5'7" Complexion : Fair
 Education : B. Tech, Mechanical Eng.
 Profession: Procurement Specialist in unced
 airline-Gurgaon
 Gotra : Dorka/Bola
 Contact : S. Gurnam Singh, #471, Gillco

valley Kharar Sec .127(Mohali)
 Choice : Well Educated Saini Girl
 Ph. : 9878746407

5. Saini Hindu Boy D.O.B. :- 04-08-1993
 Height : 5'11" Complexion : Fair
 Education : Mechanical Diploma
 Profession: On work permit in Macau
 Gotra : Badwal/Maheru
 Contact :
 Ph. : 9463877348

6. Saini Hindu Boy D.O.B. :- 29-11-1992
 Height : 5'7" Complexion : Fair
 Education : B. Tech Elect. & Comm.
 Profession: Eng. New Mumbai
 Income : 22Lakh/PA
 Gotra : Thind/
 Contact : Guru Nanak Avenue Near Snack hut
 DC link road Hoshiarpur -14B001
 Ph. : 9463877348

7. Saini Hindu Boy (Manglik)
 D.O.B. :- 18-10-1991
 Height : 5'11" Complexion : Fair
 Education : B. Tech (Software Engineering)
 Profession: Software Eng.
 Income : 11Lakh/PA
 Gotra : Sair/Gagaiana
 Contact : S. Surinder Saini, Azad Nagar Opp.
 HMT Resort Ropar
 Ph. : 98150-29351

8. Saini Sikh Boy D.O.B. :- 22-01-1999
 Height : Complexion : Fair
 Education : Diploma in Business
 Profession: Canada
 Gotra : Chepru/Banwait
 Contact : S. Jarnail Singh, Bhakumajra Ropar
 Ph. : 92161-95458, 94646-40447

9. Saini Sikh Boy D.O.B. :- 15-07-1999
 Height : 5'7" Complexion : Fair
 Education : BA, IT Diploma
 Profession : Canada-Ontario
 Gotra : Tamber/Mehdwan
 Contact : S. Jaspal Singh, #42, Malhotra
 Colony Ropar

Choice : PR Canada (Upper cast no bar)
 Ph. : 4376882084

10. Saini Sikh Boy D.O.B. :- 16-12-1991
 Height : 5'8" Complexion : Fair
 Education : Diploma in 3D Animator(Editor)
 Profession: Business +Job
 Income : 1,20,0000/- pm
 Gotra : Dhuk/Bolly
 Contact : S. Hira Singh Saini, Ph-1 Mohali
 Permanent Address Toronto Canada
 Ph. : 9417056233, +16476256690

11. Saini Sikh Boy D.O.B. :- 11-10-1998

Height : 5'8" Complexion : Fair
Education : Diploma in Business From Canada
Profession: Working In Brompton (Canada)
Business

Gotra : Panghlian/Pabla
Contact : S. Talwinder Singh, V- Ladal P.O.
Malikpur The-Ropar

Choice : PR in Canada
Ph. : 98727-95185
12. Saini Sikh Boy D.O.B. :- 07-10-1992
Height : 5'11" Complexion : Fair

Education : B. Tech (Electrical)
Profession : Work Permit (U.K.)
Gotra : Pabla/Girn
Contact : S. Dilbag Singh, B-64 NDMG
Society Block H-3 Vikaspuri New
Delhi-18
Ph. : 8802066323

13. Saini Sikh Boy D.O.B. :- 31-10-1992
Height : 5'8" Complexion : Fair
Education : Matric Pass
Profession: Driver in Kuwait
Income : 50,000/-PM
Gotra : Dhamrat/Girn
Contact : S. Harbhajan Singh, V- jattana P.O.
Chamkaur sahib (Ropar)
Ph. : 9872782553, 9592549696

14. Saini Sikh Boy(PR Canada)
D.O.B. : 30-05-1994
Height : 6" Complexion : Fair
Education : B.Tech (CS) IPU Delhi Masters(DS)
UBC, Vancouver Canada
Profession : Software Eng. In MNC, Designated
as Lead. Tech. Consultant. PKG.
190K CAD living in BC Canada

Gotra : Manger/Ghellan
Contact : S. Manjit Singh Saini
Ph. : 9810684123, 9711489648
15. Saini Sikh Boy D.O.B. :- 29-03-1993
Height : 5'8" Complexion : Fair
Education : B.Tech Mechanical Eng.
Profession : Master Degree in Advance Eng.
England

Gotra : Baidwan/Banwait
Contact : S. Avtar Singh, Phase-11 Mohali
Ph. : 9780877948
16. Saini Sikh/Hindu Boy D.O.B. :- 7-11-1992
Height : 5'10" Complexion : Fair
Education : Diploma Elec. and Communication
Profesion : Work permit in Canada
Gotra : Panglia/Banwait
Father : Late. S. Raj Pal Singh, Canada Near
Sari
Ph. : 6283647905

17. Saini Sikh Boy D.O.B. :- 10-10-1994
Height : 5'7" Complexion : Fair

Education : +2
Profession: Transport
Income : 50,000/-PM
Gotra : Chapru/Chhilne
Contact : S. Parwinder Singh, Simran Nagar
Near Gillco Valley Ropar
Ph. : 9417014847, 9877318547

18. Saini Sikh Boy D.O.B. :- 16-4-1993
Height : 5'6" Complexion : Fair
Education : +2
Profession: Tarala Driver Saudi Arab
Income : 70,000/-PM
Gotra : Kabarwal/Jondoria
Contact : S. Jaswant Singh, V- Shampur Ropar
Ph. : 9501998278, 9041174878

19. Saini Sikh Boy D.O.B. :- 20-09-1999
Height : 6"(183cm) Complexion : Fair
Education : BA, Diploma in Computer Sci.
Profession: Private Job In Newzealand
Gotra : Girn/Jondoria
Contact : S. Jaswinder Singh Saini, #4976/16
St. No,-08 Jagjit Nagar, Ropar
Choice : BSC Nursing, Pharmacy And House
Hold
Ph. : 9913559820, 9825313286

20. Saini Hindu Boy D.O.B. :- 23-11-1994
Height : 5'8" Complexion : Fair
Education : MBA Markiting(NMMS)
Profession : Job-MNC(Gurgaon)
Gotra : Kaushal Singh/Banwait
Contact : S. Raj Kumar Singh, Ashiana Colony
Derabassi SAS Nagar Mohali
Ph. : 9501002553

21.Saini Sikh Vegetaran Boy
D.O.B. :- May-1995 Height : 5'7"
Complexion : Fair
Education : MA, Journalism
Profession : Employed Govt. Job
Gotra : Banwait/Jandoria
Contact : S. Paramjit Singh Khalsa
Choice : Ist Choice Govt. Job
Ph. : 9463053395, 9463053396

22. Saini Sikh Boy D.O.B. :- 21-01-2000
Height : 5'6" Complexion : Fair
Education: BBA, Kurukshetra University,
master in Business information
Systems(Sydney) Australia
Profession: Asst. Manager Ampol, Sydney,
Work Permit (TR)
Income : 6000 Aud.
Gotra : Chepdu/Mundra
Contact : S. Gurmail Singh Saini, Vill.
Panjeton, P.O. Pathreri, Ambala
Ph. : 9416070744

23. Saini Hindu Boy D.O.B. :- 15-08-1995
 Height : 5'8" Complexion : Fair
 Education: Diploma Pharmacy , technician
 Sheridan, College Pharmacy
 Profession: (Long Term Care Pharmacy) PR
 Canada Tronto
 Income : About 4500 Dollars
 Gotra : Bhardwaj/
 Contact : Dr. Madan Lal Saini , Amritsar
 Choice : beautiful fair down to earth,
 medical line preferred
 Ph. : 62830-62700

24. Saini Sikh Boy D.O.B. :- 25-08-1997
 Height : 5'7" Complexion : Fair
 Education: B.com in computer Application
 & MBA in Market Management
 Profession: Businessman
 Gotra : Giddhe/Badwal
 Contact : S. Avtar Singh, Scheme No. 103
 Anand Vihar Near Sahe-3
 Residency Indore (M.P.)
 Ph. : 9977003577, 86995-52222

25. Saini Sikh Boy (Shortly Divorcee)
 D.O.B. : March-84 Height : 5'6"
 Complexion : Fair
 Education : B.A. (E.T.T.)
 Profession : Mobile Sale and phone repair
 mechanical
 Income : 35000/-PM
 Gotra : Dhamrait/jandorian
 Contact : S. Surjan Singh, #5232 Vill-
 Sukhram Tappeian, Rupnagar
 Choice : Equal caste and upper caste no bar
 Ph. : 98725-33125

26. Saini Sikh Boy(Non Turbaned Short Term
 Divorcee Issueless) D.O.B. :- 02-02-1992
 Height : 5'10" Complexion : Fair
 Education: B.Tech.ECE
 Profession: Incident Manager in MNC,
 Mohali (work from home)
 Income : 12+ LPA
 Gotra : Mehdwan, Banwait
 Father : Profession At Rupnagar
 : One Younger Sister Married
 Ph. : 7837420598, 9815358606

27. Saini Sikh Boy D.O.B. :- 6 march 1995
 Height : 5'7" Complexion : Fair
 Education: B.Tech in civil engineering
 (diploma & graduation)
 Profession : Technical officer At (SMFG
 India Credit. Chd)

Gotra : Panghaliya/Pabla
 Contact : S.Bawa Paramjit Singh, S.c.f 2
 Suncity1 (Ropar) Now in U.K
 Ph. : 9876669064

28. Saini Sikh Boy(Canada Citizen)
 D.O.B. : 9.9.1997 Height : 5'11"
 Complexion : Fair
 Education : Diploma in Mechanical
 Professon : Job in Fedex
 Gotra : Dhamrait/Bhola
 Contact : S.Gurjit Singh, VPO
 Khizrabad, SAS nagar(Mohali)
 Ph. : 9646779408,7837880861

29. Saini Sikh Boy D.O.B. : 3.6.1991
 Height : 5'10" Complexion : Fair
 Education : Msc in big data from Univ. of
 Stirling, Scotland B.Tech form
 swift College Affiliated to
 Coventry university, UK
 Profession: Senior Data Scientist
 Edinborgh Scotland UK Citizen
 Gotra : Badwal/ pabla
 Contact : S. Pritpal Singh, Rajpura Distt.
 Patiala
 Ph. : 94647-38006, 98556-01228

30. Saini Sikh Boy D.O.B. :- Dec-90
 Height : 5'9" Complexion : Fair
 Education : BBA
 Profession: Job in Dubai, now he is in India
 Income : 1 Lakh
 Gotra : Dheri/bhondi
 Contact : #2547, Sec 70, mohali
 Ph. : 7009700051

31. Saini Sikh Boy D.O.B. : Dec-90
 Height : 5'8" Complexion : Fair
 Profession: Devopps Engg. IT Company
 Mohali
 Income : 20 Lakh
 Gotra : Dheri/ Bhondi
 Contact : #2547, Sec 70, Mohali
 Ph. : 7009700051

32. Saini Hindu/Sikh Boy(Non- Turban)
 D.O.B. : 15-nov-1994 Height : 5'8"
 Complexion : Fair
 Education : B.Tech in Civil Engineering from
 GNE College Ludhiana (2017 Passout)
 Profession: Quality Inspector in Aeronautical
 Company in Melbourne, Australia
 Gotra : Buwanival/Bachde
 Contact : Mr. Vishal Singh Saini, #88, Village
 Bhulan, Distt. Sangrur-148027

Current Address: Melbourne Australia
Choice : Well Educated girl residing in
Australia(on PR or Study VISA)
Ph. : 9855666705

33. Saini Sikh Boy(Vege/non vegetarian)
D.O.B. : May-1996 Height : 6'
Complexion : Fair

Education : B Tech in marine Engineering
Profession: Working as 2nd engineer japnese
shipping Co NYK.

Income : Average 50-60 Lac/Anum.

Gotra : Daulla/Dhoor

Contact : Jalandhar in a posh Area

Choice : Education field or Medical field,
Height5'5" Above

Ph. : 9417597862, 9417029826

34. Saini Sikh Boy D.O.B. :- October-1991

Height : 6' Complexion : Fair

Education : B.Tech, MBA, Executive MBA(IIM
Kozhikode)

Profession: Working as a Management and
Business Advisor with a Business
Mgt. Consulting Firm in Noida
earning a good Salary Package.

Gotra : Masuta/Dhamrait

Contact : Ph. : 9988818542

35. Saini Sikh Boy D.O.B. :- 23-11-1997

Height : 6'2" Complexion : Fair

Education : BBA From C.U. Chandigarh,
International Business Management
from Toronto(Canada)

Profession: Supervisor & Trucker

Gotra : Dhamrait/Longia

Contact : S. Ranjodh Singh, Sukhrampur
Tapprian(Near Gillco Valley) Ropar

Ph. : 98771-98500, 74001-00097

36. Saini Sikh Boy D.O.B. :-19-Nov-1991

Height : 6' Complexion : Fair

Education : BCA(Bikaner)

Profession: Software Eng. lead at Gurgaon

Gotra : Sandla/Bhalla

Contact : S. Harkamal Singh, Plot No.66/A
Sec. 12/3 Suratgarh Road
Hanumangarh J.N. Rajsthan-331512

Ph. : 89498-94147

37.Khatri Hindu Boy

D.O.B. :- 28-Apr-1987 Time:- Chd. 04:40AM

Height : 6' Complexion : Fair

Education : B.Tech(Computer Science) Further
Study Canada

Profession : AS assistant in Harayna Govt.

Gotra : Gandotra

Contact : Sh. Ashwani Kumar, #885 Sec. 48A
Chd. Excel of Blossom Society-
160047

Choice : Working/Not working Girl, Upper
Cast No Bar

Ph. : 9888959602

38. Saini Sikh Boy D.O.B. : 14-02-1995

Height : 6' Complexion : Fair

Education : B.Tech (Mech) P.G. diploma in
Business

Profession : Manager General Motor, PR Canada

Income : 9000/- Dollor PM

Gotra : Nanuan/Chepru

Contact : S. Surmukh Singh , Vill-Parhi ,
Distt.- Ropar

Ph. : 75893-96056, 95927-83255

39. Saini Sikh Boy (Divorcee)D.O.B. :26.06.1991

Height : 5'11" Complexion : Fair

Education : B.Tech in Mechanical engineering

Profession : Independent trader& UK
immigration consultant

Income : 50,000/-PM

Gotra : Mundra/Banwait

Contact : S. Darshan Singh, 409, Badi Haveli,
Near Kirti Vihar Ropar

Ph. : 87005-61912

40. Saini Sikh Boy D.O.B. :- 15-Sep-1995

Height : 5'8" Complexion : Fair

Education : M.Com

Profession : Banking Professional

Income : 38 K PM

Gotra : Pangeia/Masute

Contact : S. Sewa Singh , Vill-Patiala , Distt.-
Ropar-140113

Choice : Sikh Education Graducation

Required , Near by Home Town
Ph. : 82889-15323, 84279-18656

41. Saini Sikh Boy D.O.B. :- 04-09-1989

Height : 5'5" Complexion : Wheatish

Education : BBa,(PGDCA), MBA

Profession : Technical Engineer

Income : 40,000/-PM

Gotra : Bolla/Dhamrait

Contact : S. Gurbachan Singh, #15 Gahunia
Enclave Ropar, Punjab

Choice : Educated Girl, Professionally
working with good family &
respectful nature

Ph. : 98784-70667

42. Saini Sikh Boy D.O.B. :- 22-02-1995

Height : 5'6" Complexion : Fair

Education : B.Tech(Elec) P.G. Diploma in
Supply Chain

Profession : Canada PR Since 2022

Income : 20 to 25 Lakh PM
 Gotra : Dhak/Nanua
 Contact : S. Nirmal Singh, #B017/1943 Ward
 No. 10 Badala Road Kharar, Mohali
 Ph. : 96461-40332, 84272-40332

43. Saini Sikh Boy (PR Canada)
 D.O.B. : 30-07-1995
 Height : 5'9" Complexion : Fair
 Education : B.Tech Electrical
 Profession : PR Canada
 Gotra : Chillna/ Dhamrait
 Contact : S. Pardeep Singh, VPO.- Ghanauli
 Near Saini Med. Store Distt. Ropar
 Ph. : 94630-26092

44. Saini Sikh Boy D.O.B. :- 03/05/1997
 Height : 5'3" Complexion : Fair
 Education : B.Com
 Profession : Senior Accountant (K.F.T) Mohali
 Income : 30,000 PM
 Gotra : Chandel/Kainthlia
 Contact : S.Jasvir Singh, V.P.O.- Kotla
 Nihang Distt. Ropar
 Ph. : 97797-51947, 84374-05018

45. Saini Sikh Boy D.O.B. : 4-12-1990
 Height : 5'8" Complexion : Fair
 Education : B.A.,PGDCA ,B.Lib
 Profession : Govt Job ,School Librarian
 Gotra : Banwait/Panglian
 Contact : Surinder Singh , Vill Tiwer
 P.O.Mullapur ,Kharar , Mohali
 Ph. : 90417-20648

46. Saini Sikh Boy(Turban)(Gursikh)
 D.O.B. : 25-04-1997
 Height : 5'6" Complexion : Fair
 Education : 10th
 Profession : Electrical Contractor
 Income : 1 Lakh To 1.5 Lakh/- PM
 Gotra : Tamber/Girn
 Contact : S.Kuldeep Singh Saini, #360 First
 Floor Indra PuramGhaziabad(UP)-
 12/78 Nehru Nagar New Delhi-
 Choice : House Hold Girl
 Ph. : 92123-62539, 99992-33989

47. Saini Sikh Boy(Turband)
 D.O.B. : - 14-10-1995
 Height : 5'11" Complexion : Fair
 Education : M.B.A (I.M.T.) Ghaziabad B.Tech
 (C.S)
 Profession : Executive Manager in MNC at
 Chandigarh
 Income : 1.25/- Lakh PM
 Gotra : Badwal/Banwait
 Contact : S. Harinder Singh, #264, Govt.
 College Road, Hoshiarpur
 Choice : Suitable Match

Ph. : 98159-90621

48. Saini Sikh Boy D.O.B. :- 25-02-1996
 Height : 5'-8" Complexion : Fair
 Education : +2, Dip. ITI Fitter
 Profession : Swaraj Tactor
 Income : 20,000/-
 Gotra : Banwait / Ghahunia
 Contact : Kulwant Sinh, Vill. Kotli, Teh.
 Chamkaur Sahib, Ropar
 Ph. : 94649-18879

49. Saini Sikh Boy D.O.B. :- 14-02-1998
 Height : 6" Complexion : Fair
 Education : B.tech Electrical Enegineer
 Profession : Technical in Canada PR
 Gotra : Duklu/Gidhe
 Choice : Tall Girl, Height-5'6"
 Contact : S. Gobinder Singh, Vill- Nangal
 Abiana,Teh. Nurpur Road, Distt- Ropar
 Ph. : 8427677030

50. Saini Sikh Boy D.O.B. :- 22-8-1996
 Height : 5'6" Complexion : Fair
 Education : M.Tech Electrical
 Profession : Job Project Manager PR Canada
 Gotra : Nanuna/Kaberwal
 Choice : B.SC. Nursing, Saini Sikh Girl
 Contact : S. Jagtar Singh, Sun city Colony,
 Ropar
 Ph. : 9417964480, 7589200276

51. Saini Sikh Boy D.O.B. :- 13-11-1997
 Height : 5'9" Complexion : Fair
 Education : B.Tech in E C E
 Profession : Working as a software Enegineer
 in Bangalore
 Income : 1.9 Lakh/- PM
 Gotra : Masutta/Banwait
 Choice : Well Educated Family Oriented
 Girl
 Contact : S. Jasbir Singh Saini, Sec-11,
 Derabassi, # 1845, College
 Colony, Mohali
 Ph. : 9401387621, 9872113588

52. Saini Sikh Boy D.O.B. :- 15-12-1993
 Height : 5'-10" Complexion : Fair
 Education : . B.Tech. Mech. Engineering
 Profession : Engineering in MNC in
 Newzealand
 Gotra : Pinglia/Pantlia
 Choice : Well Educated
 Contact : S. Jagpal Singh, VPO-Kheri
 Slabatpur Distt-Ropar
 Ph. : 98555-31020, 8283020834

53. Saini Sikh Boy D.O.B. :-09-01-1994
 Height : 5'11" Complexion : Fair

Education : Chemical Engineering, NIT Jaipur
 Profession : Senior Consultant at MNC
 Income : 175,000/- PM
 Gotra : Dhamrat/Phede
 Choice : Well-Educated, Working in MNC
 or any other reputed organization, Career-oriented
 Contact : S. Harvinder Singh Saini, Vill-
 Bharo Mazara, Chamkaur Sahiab, Distt.- Ropar
 Ph. : 8757731287, 9234823582

54. Saini Sikh Boy D.O.B. :- 21 -02-1996
 Height : 5'9" Complexion : Fair
 Education : Diploma Mining Eng., B.Tech
 Mining Eng.

Profession : Mining Sirdar at western
 coalfields LTD.(Govt. Employee)
 Income : 65,000-70,000 /- PM
 Gotra : Dhamrat/Phede
 Choice : Well-Educated, Family value,
 respectful and positive outlook towards life.
 Good balance of modern thinking.
 Contact : S. Harvinder Singh Saini, Vill-
 Bhairo Majra, Chamkaur Sahib
 Ropar
 Ph. : 8757731287, 9234823582

55. Saini Sikh Boy D.O.B. :- 17-10-1998
 Height : 6' Complexion : Fair
 Education : Masters in Computer Science
 Profession : Job in Global corporation in
 Ottawa Canada
 Gotra : Mehduwan/ Dolku
 Choice : Equally Qualified, working in
 Canada
 Contact : S. Amrik Singh Saini, #A-801,
 vera prestige Tower near TDI club,
 Sec-117 Mohali(PB)
 Ph. : 94639-55674

56. Saini Sikh Boy (Divorcee)
 D.O.B. : 13.09.1989
 Height : 5'-9", Complexion : Fair
 Education : B.Tech (ECE)
 Profession : Broadcasting Manager in Network
 18 Noida
 Gotra : Gahunia/ Panglia
 Choice : Well Educated Girl
 Contact : S. Harjeet Singh, Ph. : 8802006591

57. Saini Sikh Boy D.O.B. : 30.09.1990
 Height : 6'-1" Complexion : Fair
 Education : B.Tech (CSE) & MS CSE (USA)
 Profession : Senior Software Engineer in USA
 Gotra : Nanuan / Gidde
 Choice : Well qualified Tall USA / Canada
 Citizen / PR Girl
 Contact : S. Satwinder Singh, Flat No. A604,
 Palm Village, Sector 126, Mohali

Ph. : 81460-22355

58. Saini Sikh Boy D.O.B. : 24.06.1997
 Height : 5'-7", Complexion : Fair
 Education : B.Sc PU Chandigarh
 Profession : Service as managing head in Indian
 Steel Industry (Ferro Fabric Ltd.
 Ghana Country)

Income : Good Income
 Gotra : Bola/ Pabla
 Contact : S. Mohinder Singh, Gillco Valley,
 Ropar.
 Ph. : 94177-16668, 99880-89003

59. Saini Sikh Boy D.O.B. : 01.01.1998
 Height : 5'-9" Complexion : Fair
 Education : BBA International Business Mgt. &
 logistics system
 Profession : Mech. Assembler Brampton Canada
 Choice : Well educated girl
 Gotra : Dhamrait / Gidde
 Contact : S. Bhagat Singh, Ropar
 Ph. : 84271-86973, 94631-21273

60. Saini Sikh Boy D.O.B. : 20.12.1991
 Height : 5'-7.5", Complexion : Fair
 Education : B.Tech. & PGDM in Mgt.
 Profession : Working with infososy Brampton
 Canada, PR w.ef. 2023
 Salary : 1-1.2 Lac Dollar annual
 Gotra : Tamber/ Gidda
 Contact : Col. (Retd.) Mohali. 78889-89445

61. Saini Sikh Boy D.O.B. : 07.12.1991
 Height : 5'-11", Complexion : Fair
 Education : B.Com., CA
 Profession : Chartered Accountant
 Gotra : Longia/ Dulku
 Choice : Educated, Long Girl
 Contact : Daljit Singh, Vill. Gandho Khurd,
 Ropar,
 Ph. : 76962-00834, 98721-10832

62 Saini Sikh Boy D.O.B. : 14.07.1992
 Height : 5'-8" Complexion: Fair
 Education : Post Graduate (Canada), BCA
 Profession : Electrician (Canada)
 Gotra : Chapru / Badwal
 Choice : B.Sc. Nursing, Well Educated girl
 Contact : S. Jaspal Singh, Vill. Dakala, Ropar
 Ph. : 98180-55087, 99530-89954

63. Saini Sikh Boy D.O.B. : 01.10.1993
 Height : 5'-11" Complexion : Fair
 Education : CMA (Inter), B.Com Honours in
 Economics
 Income : 50,000/- p.m.
 Profession : Working as Manager (Finance) at
 'Taxcult' in Mohali
 Gotra : Panglia/ Bhelle

Choice : Well Educated, Tall
 Contact : S. Manjit Singh, # 176, Vill. Badheri, Chandigarh
 Ph. : 94173-85564, 98147-08889

64. Saini Sikh Boy D.O.B.: 01.02.1991
 Height : 5'-11" Complexion : Fair
 Education: BA, PG Diploma Computer, Networking
 Profession: Cor Networking Engineer
 Income : 29 K pm.
 Gotra : Dhoklu/Thind
 Choice : +2, Graduation, Gursikh Girl Caste No bar

Contact : S. Manpreet Singh, VPO Naru Nangal Kila, Distt. Hoshiarpur
 Ph. : 95305-73904

65. Saini Sikh Boy D.O.B.: 15.08.1988
 Height : 5'-7", Complexion : Fair
 Education: +2
 Profession: Urban & Rural Property + GSPC Employee
 Gotra : Dhamrait/Tonk
 Contact : S. Ranvir Singh, # 3298/56, Basant Nagar, Ropar
 Ph. : 96460-23305, 94789-96126

66. Saini Sikh Boy D.O.B. : May 1992
 Height : 5'-7", Complexion : Fair
 Education: +2
 Profession: Trala Driver (Dubai)
 Income : 80,000/- p.m.
 Gotra : Gidda/Dhamrait
 Contact : S. Sukhbir Singh, VPO Bajroor, Teh. Anandpur Sahib, Ropar
 Ph. : 96460-23305, 94789-96126

67. Saini Hindu Boy D.O.B. : 24/02/1998
 Height : 5'-11" Complexion : Fair
 Education: Bachelor's in Computer Sc. and Engineering from Pb. Univ. Chd.
 Profession: Senior Software Engineer at Aspire (A Singapore-based Fintech MNC) Sector 27, Gurugram
 Income : 2.5 Lakh p.m.,
 Gotra : Gidda/Longia
 Contact : S. Satpal Saini, Vill. Lal Singi, P.O. Rainsari, Distt. Una (H.P.)
 Ph. : 89687-26463

ਆਪੀਲ

ਸੈਣੀ ਸੰਸਾਰ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਇਸ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਮੈਟਰੀਮੋਨੀਅਲ ਰਾਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਸੈਣੀ ਭਵਨ ਰੂਪਨਗਰ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਵਧਾਈ

ਪਟਨਾ ਵਿਖੇ 26 ਮਾਰਚ 2026 ਨੂੰ ਅਸ਼ੋਕ ਸਮਰਾਟ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮੌਕੇ, ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਕੁਸ਼ਵਾਹਾ ਯੁਵਾ ਮਹਾਂ ਸਭਾ ਬਿਹਾਰ ਵਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਾਗਮਣੀ ਕੁਸ਼ਵਾਹਾ ਸੈਣੀ ਨੇ ਸੈਣੀ ਮਹਾਂਸਭਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਹਰਜੀਤ

ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੀਆ ਨੂੰ “ਅਸ਼ੋਕ ਰਤਨ” ਐਵਾਰਡ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਬਿਹਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਦਿੱਲੀ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਤੋਂ ਸੈਣੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਆਗੂ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਬਿਹਾਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਮਰਾਟ ਚੌਧਰੀ ਸੈਣੀ ਸਨ।

ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਦੇ ਮਹਾਨ ਨਾਇਕ ਸ਼ਹੀਦ ਰਾਜਗੁਰੂ, ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਥਾਪਰ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੂੰ ਸੈਣੀ ਭਵਨ ਰੂਪਨਗਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਲੋਂ ਕੋਟਿ-ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਣਾਮ

.....ਸਫ਼ਾ 29 ਦੀ ਬਾਕੀ ਨਾਮ ਦਾ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ ਅਤੇ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪੱਧਰ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾ, 'ਏਸ਼ੀਆਨ ਗਰੁੱਪ ਆਫ ਕਾਲਜਜ਼' ਪੂਰੀ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਪ ਲੋੜਵੰਦ ਅਤੇ ਬੇਸਹਾਰਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਹਰ ਸਮੇਂ ਤਤਪਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੈਣੀ ਭਵਨ ਰੂਪਨਗਰ ਦੇ ਹਰ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਭਰਪੂਰ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਆਪ ਆਪਣੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀਆਂ ਅਤੇ ਦੋਸਤ-ਮਿੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲੋਕ-ਹਤੈਸ਼ੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਚਹੇਤਾ ਹਨ। ਆਪ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸੈਣੀ ਬਰਾਦਰੀ ਦੇ ਸਿਰਕੱਢ ਆਗੂ ਹਨ। ਆਪ ਦੇ ਦੋ ਭਰਾ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਮਣਾ ਖੱਟ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਪ ਦਾ ਇੱਕ ਬੇਟਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬੇਟੀ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਵਧੀਆ ਜੀਵਨ ਬਿਤਾ ਰਹੇ ਹਨ।

**Management Committee of
Kaka Ram Saini Charitable Trust (Regd.) Saini Bhawan Ropar**

Sh. Tarsem Saini
Chief Patron

Capt. (R) Hakam Singh
Patron

Dr. Ajmer Singh
Chairman

S. Gurmukh Singh Saini
Vice Chairman

S. Rajinder Singh Nanua
President

S. Ram Singh Saini
Sen. Vice President

S. Balbir Singh Saini
General Secretary

S. Davinder Singh Jatana
Joint Secretary

S. Daljit Singh
Joint Secretary

S. Jagdev Singh
Cashier & Manager Magazine

Er. Harjit Singh Saini
Technical Advisor

S. Tek Pal Singh
Advisor

S. Amarjit Singh
Joint Secy. Training

Sh. Rajinder Saini
P.R.O.

S. Bahadurjit Singh
Vice President Media

Dr. Harcharan Dass Sair
Vice President Activities

Dr. Jaswant Kaur
Vice President Magazine

Adv. Ravinder Mundra
Legal Advisor

S. Rajinder Singh
Auditor

Principal (R) Ravinder Kaur
Joint Secy. (Training)

S. Surinder Singh
Asst. Secy. (Matrimonial)

S. Pritpal Singh
Advisor

S. Guralp Singh
Advisor

S. Hardeep Singh
Manager

Happy Wedding

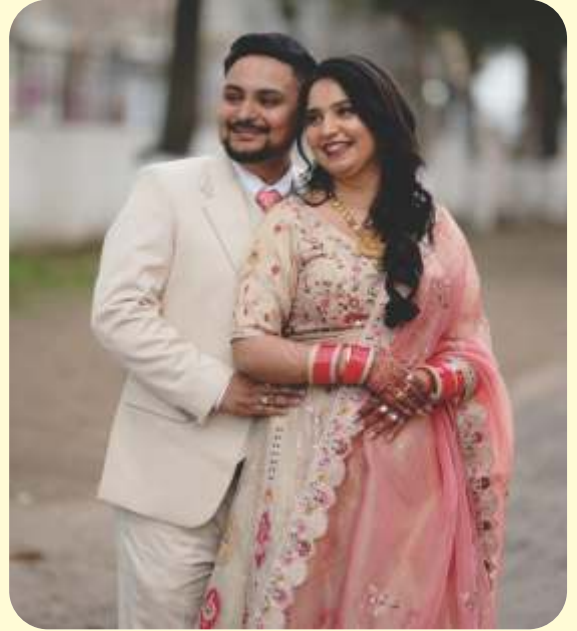
Manpreet Singh

(S/o Mrs. & Mr. Iqbal Singh Saini of Rupnagar)

& Kivata Bhatia

(D/o Mrs. & Mr. Sohan Lal of Balachaur)

DOM 05 February 2026

Punjab Singh

(S/o Mrs. & Mr. Iqbal Singh Saini of Rupnagar)

& Kanika Arora

(D/o Mrs. & Mr. Jaspal Arora of Amritsar)

DOM 11 February 2026

Gagandeep Singh

(S/o Mrs. & Mr. Manjit Singh of Rupnagar)

& Milonjot Kaur

(D/o Mrs. & Mr. Paramjit Singh of Nalagarh)

DOM 22 February 2026

Sardar Gurpal Singh

& Sardarni Manjit Kaur

Sukhram Tapprian, Rupnagar

DOM - 03 April, 1994

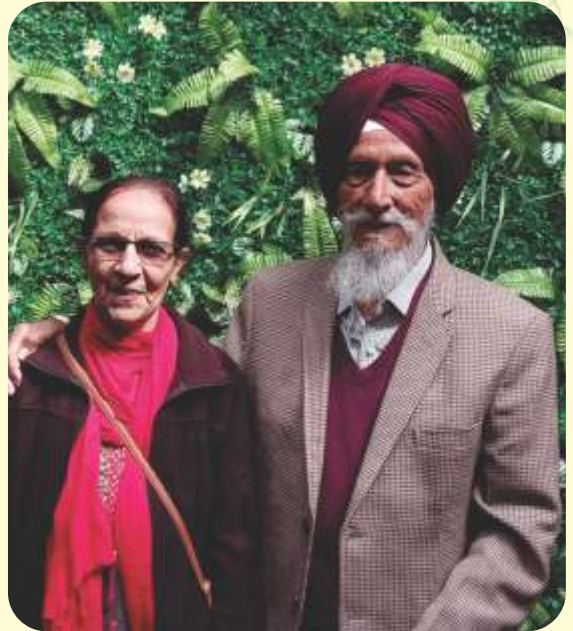
Happy Marriage Anniversaries

**Sardar Gurmukh Singh Saini
&**

Sardarni Harwinder Kaur

Shaheed Bhagat Singh Nagar, Rupnagar
D.O.M. : 10th May 1981

**Sardar S. Balbir Singh Saini
&**

Sardarni Manmohan Kaur Saini

7A/Harman Niwas, Zorawar Singh Ngr. Rupnagar
D.O.M. : 29th April 1971

**Sardar Bahadurjeet Singh
&**

Sardarni Rajinder Kaur

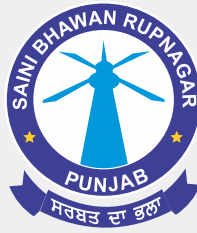
#2841-A, Nehru Nagar, Rupnagar
DOM 29th April, 2001.

**Mr. Ravinder Singh Mundra
&**

Mrs. Ranjeet Kaur Mundra

Haveli Kalan, Rupnagar
DOM 21th April, 2004

Estd. 1971

ਮੈਣੀ ਸੰਸਾਰ *Saini Sansar*

P U B L I S H E R S

KAKA RAM SAINI CHARITABLE TRUST (REGD.)
SAINI BHAWAN, ROPAR (RUPNAGAR) (Pb.) INDIA 140001

ਮੁੱਲ : 30 ਰੁਪਏ